

1884

ENTÉSE.

SZERKESZTŐSÉG:

BUDAPEST, IV. HÍMZŐ-UTCA 1. SZ.

KÉPÍRTÁKAT VÍSSZA NEM KÜLDÜNK.

CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGLADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Vidékire postán vagy hűllyben három hónapra: Egy egész évre 20 ft. Egy negyedévre 5 ft. Egy fél évre 10 ft. Egy hónapra 3 ft. 30 kr. Értékeire: 3 hónapra Nemzetőrre 8 ft. 30 kr., Francia-, Olasz-, Görög-, Spanyol-országokra, Svájc-, Románia és Szerbia, valamint amaz országokra, melyek a postaviszonyok szerinti levélárúkat megfizetik 3 ft. 20 kr., egy számban 6 krajczár.

1884

ENTÉSE.

SZERKESZTŐSÉG:

BUDAPEST, IV. HÍMZŐ-UTCA 1. SZ.

KÉPÍRTÁKAT VÍSSZA NEM KÜLDÜNK.

CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGLADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Vidékire postán vagy hűllyben három hónapra: Egy egész évre 20 ft. Egy negyedévre 5 ft. Egy fél évre 10 ft. Egy hónapra 3 ft. 30 kr. Értékeire: 3 hónapra Nemzetőrre 8 ft. 30 kr., Francia-, Olasz-, Görög-, Spanyol-országokra, Svájc-, Románia és Szerbia, valamint amaz országokra, melyek a postaviszonyok szerinti levélárúkat megfizetik 3 ft. 20 kr., egy számban 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HÍMZŐ-UTCA 1. SZ.
HIRDETÉSEK ÉS NYILTEMBER
VALÓ ÉRTÉKÉT FOLYASZTÓ KIADÓ-HIVATAL.

Hirdetéseket felvételre a kifizető:

Békés Péter, József utca 22. sz. 1. emeleti szoba.
Oppel A., J. Szebeny utca 22. sz. 2. emeleti szoba.
Kovács J., Szebeny utca 22. sz. 2. emeleti szoba.
Hásználók és Könyvt. J. Szebeny utca 10. sz. 2. emeleti szoba.
Dukák Miksa, J. Szebeny utca 12. sz. 2. emeleti szoba.
Szent István, J. Szebeny utca 14. sz. 2. emeleti szoba.
Frankfortok, J. Szebeny utca 16. sz. 2. emeleti szoba.
Párisi utca 10. sz. 2. emeleti szoba.
Agence Havas (place de la Bourse).

Az ellenállhatatlan vasgyurók.

A horvát tartománygyűlés tehát újra eljutott az «ultima ráció»-ig, már tudniillik az ultima rációnak azon neméig, mely a horvát ellenzéki pártok között dívatós s melynek ismertető jellege épen az, hogy kezdetlőn nélkülözi a rációnak legkéisebb szikráját. Nagyon hamar jutott ideig. A tartománygyűlésnek most kellett volna csak megkezdnie a felirati javaslatok tárgyalását. De az elnökök nyilatkozata után, melyet a Starcevic-pártiak valószínűleg felirati javaslatára ellenében a horvát nép és a horvát képvislet nevében megtenni szükségesnek tartott, a horvát ultrák lehetlenné tették ma a tanácskozás folytatását és a zágrábi táviratot úgy jelentik, hogy el vannak határozva ezen minden tárgyalást érzékes, terroriztikus magvasselejtéssel megakadályozni. És mert úgy akarják, ki kétfélék rájta, hogy meg is teszik.

Azokról a botránys jelenetekről, arról a parlamenti modorról és társalgási stílusról, melyek az új tartománygyűlést máris oly jellemző érdekességgel felülbázták, nagyon főlösleges volna ismét megjegyezni tenni. Megengedjük, művészi szempontból néve, ezekben a tárgyalásokban mindig új figyelemreméltó tüneteket lehet látni. Mint híresebb cikrusoknál szokás, a horvát tartománygyűlés minden lélsőrel is előre lehetne hirdetni, hogy megint valami «éddig nem hallott», «soha nem látott», «sehol nem tapasztalt» mutatvány fog előkerülni. A táviratok utólag konstataják is, hogy ez a fokozás a horvát vasgyuróknak és cseptűgőknak mindig sikerül is. De hát egészben véve mindez mar csak úgy tűnik föl, mint a horvát törvényhozőknak valami rendes mesterségök, mindennapi foglalkozásuk, és mi legföllebb illő bámulatnál adózatunk olyan gyűlekezet méltóságának, melynek tagjai egy büszke nemzet képvisletében és a szouverain törvényalkotás feladatában egymást minden napnak nehány óráján át «gazemberekként», «latroknak», «tolvajoknak» címmezgetik. A horvát tartománygyűlésben ezeken a dolgokon határozottan van kedélyes oldaluk. Úgy látszik nem kell attól tartanunk, hogy miattuk meg emberhalal eshetik vagy csak valami kár történik is a szinjatszó hősk testi épségén.

De hát a helyzetnek van nagyon komoly jelentősége is, melynek mélyen kell érinteni állami viszonyaink teljességét. Egyszerint arra a meggyőződésre kell juttunk, hogy Horvátországban egy éddig nem ismert parlamenti erkölj alkalmazása megrátolja az alkotmányos kormányzást és fölliggeszi a törvényhozás munkáját. A starcevicianus kisebbség gyakorlati módon bebizonyítja, hogy tüdejének ordításával, kezeinek dobálásával és lábainak toporékolásával képes az ellenállás annyi erejét kifejteni, mely lehetlenné teszi a tanácsozást, lehetlenné teszi a határozathozatást, lehetlenné teszi a törvényhoző testületnek minden funkcióját. Ez persze a parlamenti rendszerben egészen új jelenség, minót mindentit másutt majdnem elképzelhetlenné tesznek az emberek közötti érintkezésnek legelémebb szabályai. Még a hol a törvényesség alapkérdése választja is el a pártokat, úgy hogy a közös tanácskozás rájuk nézve lehetlenné válik, ott is legföllebb a kisebbség hagyja el a törvényhozás termét. De Zágrábban a kisebbség, ha a sor rá kerül, arra is el van készülve, hogy ökleinek nyomtáékával legyúrja a többséget. Nos, mi kö-

vetkezhetik hát a dolgok ilyen rendjében? Bizony nem következhetik egyéb, csak hogy ha a horvátok nem tudnak segíteni magukon, hát nem lesz sem tartománygyűlésök, sem alkotmányos kormányzatuk. Magyarországának saját legfőbb állami érdekeit kell megvédeni, és ezek megvédését kétségtelenül gondoskodni fogunk így vagy amúgy, a hogyan a horvát testvérek belátása és a körülmények engedik.

Magyarországon pártkülönbség nélkül hamar jöhetünk tisztába, hogy áll reánk nézve a kérdés. Neveléses és mi viszonyunknak Horvátországhoz olyan színezetet kölcsönözni, mintha Magyarországon bárki is erőszakot kívánna alkalmazni, törvénytelen intézkedéseknek volna barátja, Horvátország alkotmány joggyakorlatát kifogásolva. Ha a horvátok élni akarunk alkotmányukkal, alkalmasnak tudjuk törvényhozői apparatusukat, bizony mi fogunk legjobban örövendeni rájta. De hát a starcevicianus kisebbség igen sikeres igyekvetet fejt ki, hogy az alkotmány működését teljesen megakadályozza. Így mi nagyon megyuglatva vagyunk lelkiismeretünkben, ha épen a starcevicianuspárt igazgatásnak örökös jelszavává vált, hogy Magyarország megtámadja Horvátország alkotmányát és megszünteti a törvények urálnát. Horvátország alkotmányos élete valóban közel áll a megsemmisüléshez, de csak azért, mert ök maguk a starcevicianusok egész direkt célzattal és szertelen hűvvel az alkotmány megsemmisítésén munkálkodnak. A horvát ultrák fellépése lényegben tényleges forradalmi állapotot jelent, természetesen az a komikus megkülönböztetéssel, hogy az jellemére csak olyan rendőri gondoskodás alá tartoznak, mely a korszaki garazdalkodások megállítására irányul. Jelentősége, melyen meggyalozó jelentősége persze abban áll, hogy ez a garazdalkodása törvényhozői mai ködés székhelyét, a horvát nemzet legfelsőbb aréopáját érinti. Meg kell hát sünnie a törvényhoző működésnek, hogy ez a féktelen, örvöngő fellépés leszereljen a forumról és legyen azzá, a minek természetes viszonyok között lennie kell, póriás utcait duhajkodásnak vagy trágár lebutuláságnak. Magyarország állami képvisletése és kormányzati közgei bízást el fogják mondhatni, hogy ök semmiképp nem ölték meg Horvátország alkotmányát, ök legföllebb csak elkaritják azt, mi a szó szoros értelmében önmagát meglötte.

Budapest, okt. 20.

Ma este több óráig tartó miniszteri tanácskozás volt.

Sennyey Pál bárót ö felsege ma kihallgatáson fogadta. Híre jár, hogy Sennyey már legközelebb a kuriai törvényjavaslataknak eldodása után ki fog nevezetni országbíróvá, s ha Szógyényi-Marich László megmarad a förendiház elnökségéről való lemondása mellett, — a förendiház elnöke. — Sennyey Pál b. ma delután látogatást tett Szógyényi-Marich Lászlónál s vele hosszabb ideig értekezett.

A förendiház reformja.

A mit az 1848-iki törvényhozős a kor szükségének táblájára jegyezt, a mit a közvélemény, a mióta hangot adhat, sürgetett, a mit királyi trónbeszédek az országgyűlési ciklusok megnyitásával ismételve kilátásba helyezték: a förendiház reformja végre munkába

tudtam, hogy az az ember, a ki Rolandot megölte, bosszúból ölte meg — csakis bosszúból. . . Nem mintha tudtam volna a végén olyan embort, a ki Rolandnak, a vidám, kedvesen mosolygó, nyájás szava, s ha kellett: mindenkor és mindenkinék erszényt nyitó Rolandnak, ellensége volt. De mikor kisimítottam azt a darab papírost, melyet az öltözőasztalról vettem fel, e szavakat olvastam rajta: «Férjem mindent tud. Nem tettem másképp. Vigyázz.»

Női írás volt — természetesen. Ez kétségtelen volt előttem. Hogy abban a rettenő pillanatban zavaros agyam miért vitt arra, hogy e szavak értelmét elviteljem, máig sem tudom.

Az első dolog, a mi feltűnt, mikor a papírt, irtdamba zárkóva, jól megvizsgáltam, az írás sajátzserűsége volt. Kétségtelen, hogy nem volt «elválatottat» írás, de úgy tetszik, mintha az író bizony eredetiségére törekedett volna az egyes betők vetésében. A hosszúságú betűk szokatlanul hosszúak voltak s bizonyos elégszám, habár különleg jelleg adtak az írásnak.

A papír egy finom levélpapírnak a fele volt; a másik fele nyilván azért volt leszaktva, hogy névbetű vagy cím ne maradjon rajta. Szorosabb vizsgálódás után azt is észrevettem meg, hogy az írás, bár jó, helyenkint reszketeg volt, mintha idős asszony vagy olyan valaki írta volna, a ki nagyon is, levag nagy lelki felindulásban van.

Az egész csomóra volt gyűrvé s így nem is volt öoritve. Nem postán érkeztetett, hanem úgy adta át valaki.

A mint ott ültem a papírt nézegettem, bizonyos voltam abban, hogy az az ember, a ki az első Rolandot meggyilkolta, nem lehetett más, mint annak a nőnek a férje, ki ezt az inté levelet írta.

Roland olyan életmódot folytatott, mint sok más fiatal ember, ott élvéve a gyönyört, a hol előtállta nem számítgatva, hogy mibe kerül. Véro — a'öl

vétetik. Elöttünk fekszik a kormánynek e tárgyban a képviseloház elé ma terjesztett javaslata.

A mi a tervezett felsöházat illeti, annak alkalmelej nagy részben azokból kerülnek ki, a kik a förendi házban voltak tagjai.

Megmaradnak a felsöház tagjainak a föhercegek. És pedig nem csak az a kettő, a kinek a mazyar korona területen bírtoka van s a ki a förendiházban is tagja volt, hanem az urakodó ház minden teljeskoru férfi tagjai. Megmaradnak az országszászások, a római és görög-katolikus, nemkülönbén a görögkeleti szerb és román egyház főpapjai közül a primás, a szerb patriarcha, a román metropolita, az érsekek és a megyés püspökök.

Megmaradnak a förendiházban eddig jogot gyakorolt föuri családok azon nagykoru tagjai, kik a magyar állam területen levő birtelekiktől földadó fejében 3000 frtnál kevesebbet nem fizetnek s azok a magyar indigenák, kik az osztrák urak házában ősre is jögesitottak, de magyarországi birtokaik után a fenbélb érintelt kvalifikációval is bírnak, a meynyiben záros határidő alatt kijelentik, hogy törvényhozői jogukat kizárólag a magyar felsöházban kívánják gyakorolni.

Ellenben a förendi ház eddigi tagjai közül kimaradnak a címzetes püspökök s a förendiház azon tagjai, kiknek földadója a 3000 frtot nem üti meg és végre a föispánok. Ez utóbbi, elismerjük, hogy a felsöház törvényhozői függetlenségének hozott concesszió, melyre szükség volt. A mi a förendiház föuri tagjaira vonatkozó intézkedéséket illeti, elismerjük, hogy az jelentékeny megszorítja a demokratikus szellemű államalkotmányba csak erőszakosan kényszerithető azt az anomáliát, mely a törvényhozői jogosultságát egy véletlenhez, a születés véletlenéhez köti; de e megszorítás maga is egy véletlentől függ, a vagyon véletlentől s ha e kettő találkozik, szükségtelen minden egyéb kvalifikáció.

Tagjai lesznek az új felsöháznak, a kik a förendiházban nem voltak tagjai: a kir. kuria elnöke, másodélnöke, a budapesti kir. itéltábla elnöke, a református és evangélikus egyház hivatalban legidősebb három-három szuperintendense, a református egyház hivatalban legidősebb három főgondnoka, az evangélikus egyház egyetemes felügyelője s hivatalban legidősebb két felügyelője, az unitarius egyház elnökeinek egyike és egy a minisztertanács által ajánlott s a király által kinevezett izraelita hitfönök.

Tagjai lesznek azokonfelül a felsöháznak és pedig élethosszra azok, a kiket ö felsege a kormány fölterjesztésére kinevez. Ez a peer-schub. De ezek száma a ház első alakulásakor nem lehet nagyobb a ház egy negyedénél s később sem egy harmadánál.

A javaslat 2. §-ának b) pontja előreláthatólag sokakat fog megfosztani eddig gyakorolt törvényhozői joguktól. Aligha csalódnunk, ha azt állítjuk, hogy az eddig jogosult förendiház tagoknak legalább a fele kimarad. Let ezek között olyan is, kinek elvesztése igazi veszteség lenne. Talán ennek enyhítését célozta a 24. §, mely már e javaslalban kijelenti, hogy az élethosszra kinevezéseknél az első alakuláskor figyelem fordítandó azokra, kik a förendiházban bírt jogukat e javaslat értelmében elvesztik, ha az utolsó három év alatt a förendiház üléseiben rendszeres résztvettek. E cikk tehát, ha őszintén, újra csak arra szolgál, hogy megtartsa az új felsöháznak is, a réginék förendi jellegét, s megszorítsa az 5. §. ama helyes intézkedését,

melly a minisztertanácsnak kötelességévé tege, hogy kineveztesse «a közélet valamely ágában érdemesült állampolgárokat» ajánljon a királynak.

Ha még hozzá veszszük, hogy a magyar felsöházban tagjai lesznek Horvát-Szlavon országok részéről azok, kik az 1881. XV. tcz. értelmében eszközölt választás folytán bírnak a felsöházban ülési és szavazási joggal, továbbá azok is, kik e jogot örökösödés útján gyakorolják s Horvát-Szlavonországban kívül is bírnak a magyar korona területen birtokot, elősoroltuk mindazokat, a kikből a tervezett felsöház alakuland.

Látjuk mindezekből, hogy az új felsöház meglehetősen divergens cizmek alapján alakult. Lesznek elemei, melyeknek a születés elég kvalifikáció, mint a föhercegekénél, lesznek ismét, kiknél a születésen kívül még a nagybírtok is megkívántatik, mint a hercegekénél, grófkornál báróknál, lesznek olyanok, kik az általuk viselt méltóság vagy hivatal címén lesznek a felsöház tagjai, lesznek, a kiknek ebbei minőségükkel a királyi kinevezés és lesznek, a kiknek — mint a horvátoknak, kik nem örökösödési joggal bírnak, — a választás adja meg.

Látjuk javaslataba belefoglalva látjuk ama nem rég közzétett intézkedést, mely szerint új föuri cizmek adományozása még nem foglalja eo ipso magában a felsöházi tagságra a jogosítványt. Ahhoz, hogy valaki a felsöház tagja lehessen, nem elég a báróvá, grófivá vagy akár herceggé kinevezés, még az esetben sem, ha az illetőnek oly vagyona van, mely a föllíllított adóbéli kvalifikációnak megfelel. Az új főnemeseknek, hogy a felsöház tagjai lehessenek, szükségük van, hogy e jogot a királyi külön adományozza.

Ime ezekből áll a törvényjavaslataknak ama része, mely a förendiház alakulására illetőleg annak alkalmeleire vonatkozik. A felsöház jogköréről és bszervezéséről a javaslat második része szól, míg a harmadik az átmeneti intézkedéseket tartalmazza.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviseloház ülése okt. 20-án.

A felirati vita ötödik napja érdekes volt, dacára annak, hogy a tárgyalás menetét nem zavarták meg viharosabb jelenetek. Aféle zajos intermezzók, elnöki reudraulásitások, haragos közbeszólások, személyes kérdésben való felszólalások ma is voltak, de a legutóbbi úlésekhez képest a mai vita magas parlamenti színvonalon állott. A napirend előtt is több érdekes dolog fordult elő. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után, Madarász József szökelettől, s kifogatást tett a jegyzőkönyvnek a horvát képviselökre vonatkozó passzusára ellen, mely a törvénynek meg nem felelő módon van szerkesztve, s kérte annak kiigantását. Minthogy a jegyzőkönyvet már tegnap hitelesítették, az változatlan mar nem lehetett, de Madarász észrevételét, s annak megjelölését, hogy a múlt ülés jegyzőkönyvében téves kifejezés van, a mai üléstől szóló jegyzőkönyvbe vétek be. Ezután Pauler igazságügyminiszter bebetjeztelte a polgársíllott határovidékekkel fennálló házközfesség megszüntetéséről szóló törvényjavaslato, Tisza miniszterelnök pedig a jobb oldali élnek helyeslése közt a förendiház szerzeszerölő szöve javaslatoit terjesztette be. Ez utóbbi törvényjavaslataknak előzetes tárgyalására a szerdai ülésben egy 21 tagu bizottságot választanak. Az állandó igazoló bizottság előadója:

Engelmayer Józsefnek ama jelentése után, hogy a bizottság a horvát képviselöket igazolóadókna láltá, Tisza miniszterelnök a méltánosságával való hivalkozással inditványozta, hogy a ház a horvát képviselöket közlő egy hetedik jegyzőt válasszon. A ház elfogadta az inditványt s a 7-ik jegyző a szerdai ülésben fog megvitatlani. Ugyancsak a napirend előtt felszólalt Bartha Miklós és reflektálva Busbach Péternek minapi beszédének a kolozsvári zavargásokra vonatkozó passzusára, annak refflikálását kérte. Busbach válasza és Bartha újabb rövid nyilatkozata után a ház a miniszterelnök átiratára elhatározta, hogy a delegáció tagjait a szerdai ülésben válassza meg. Ezután következett a felirati vita folytatása. Először Horváth Gyula szökelett fel. A ház figyelemmel hallgatta az érdekes beszédet, különösen azt a részt, melyben a szónok az 1848-iki törvények alapján azt szökelett, hogy Magyarország mint állam csak addig tarthassa fenn magát, míg a demokratikus alapokon áll. Beszède továbbí folyamatosan polemizált Apponyi gróffal, de különösen Horváthszóval s az ez utóbbi felhozott konkrét választási visszacsúszásokra vonatkozó megjegyzései közt és Horváthy közt élk személyes vitát provokáltak. Ezután Fényessy Ferenc szökelett fel. A fiatal szónok nem kevés szökelett sikra az utóbbi időben megigantott parlamenti méltóság érdekében; különös élel fordult az antiszemita élel, miközben heve által elragadtatta, kissé elszökelett magát, úgy hogy az elnök figyelmeztetőleg lépett közbe. Az antiszemita köröbel egymást érték a közbeszólások, a mikre Fényessy igenesen válaszolt. Majd a miniszterelnökkel és Török Zoltánnal polemizált s a választási reformokra vonatkozó nézetét fejtette ki. Utána Tisza Kálmán miniszterelnök szökelett fel; hosszabb polemikus beszédében leginkább a Fényessy beszédre reflektálva tette meg egyik-másik kérdésben érdekes nyilatkozatokat, melyek közül különösen kiváltké az antiszemita képviselök ellen irányzott fenyegető kijelentés. Ez alkalmasint arra való volt, hogy a már előbb kilátásba helyezett kivételre rendszábitólag találat egyensége. Még egy érdekes nyilatkozatot hallottunk ma, ez az utolsó szónok: Janossy János tette. Mint pap, a magyar klerus nevében szökelett fel csupán azért, hogy tiltakozzék ama ekek ellen, a kikek Zimándy és Kondlössy Ferenc, kik tudvalegleg hasonlóképp katolikus papok, az utóbbi ülések alatt hangzóztak a házbán. Az erélyes felszólalás nagy hatást tett, több ízben felhangzott az élnek helyeslése, de különösen akkor, mikor a szónok kijelentette, hogy Zimándy Ignác fellépését az egész magyar klerus nevében a legmélyebben sajnálja. A vitál holnap folytatják. Szólasra még többé vannak feljegyezve, de esőtörtékön, vagy legkésőbb pentekn alkalmazásint véget ér a tárgyalás s a szavazás is végbenegy.

II.

Elnök: Pöchy Tamás; jegyző: Tibád Antal, Zsi-linsky Mihály, Hoisly Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Kemény Gyula br., Orszy Béla br.

Madarász József a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után újra felolvasatni kéri a jegyzőkönyvnek a horvát-szlavon országgyűlés által megbízott küldöttekre vonatkozó passzusát.

Tibád Antal jegyző olvassa a jegyzőkönyv említett passzusát, mely így hangzik: Elnök benutítja a horvát-szlavon államotrszági országgyűlési elnökeket átiratát, melyben a közös magyar-horvát-szlavon országgyűlésre küldött horvát-szlavonországi képviselök megjegyzékeit közli és ezzel kapcsolatban bemutatja a közös magyar-horvát-szlavon országgyűlésre küldött horvát-szlavonországi képviselök megbízó leveleit.

Madarász József: Nem először történik, hogy ezen elnevezés használatáról, közös magyar-horvát-szlavon országgyűlés. Akkor azoi: kijelentés-el, hogy javora tartassék meg teljesen az 1867. XII. é. és az 1868. XXX. t. cikkének rendlete, ez elnevezést azon reményben, hogy ez tőle nem fog történni. Míntán tehát most ismételően új állitattik Horvát-Szlavonországok tartománygyűlése által, hogy az ö küldöttek Magyar-Horvát-Szlavonországi gyűlésre küldettek ki, hivatkozva az 1867. I. és 1867. II. t. cikkekre, az 1868. XXX. t. cikkeire, melyekben nem a Magyar-Horvát-Szlavonországok közös gyűlése, hanem a magyar korona országainak közösgyűlése, vagy ha tetszik Magyarország és társországainak közösgyűlése értetik. (Helyeslés s szökelett.) A szónok kéri a házat, hogy ismételve is jegyzőkönyvűl kifejezze azt, hogy míg Magyarország részéről a Horvát-Szlavon-Dalmatörországi megkülönböztetéses megnevezés a képviselökház többsége és a ház által, adig ök is kateletónek tekintették az 1867. XII. é. és az 1868. XXX. t. c. idevonatkozó rendletét. Nézetem szerint magabamb, csirájában kell elfogítani az idecsügéses házról is, mert Horvát-Szlavonországok gyűlése utóbb az jogra igénybe venne, hogy meglátogat Magyarországnak, a magyar korona országainak közösgyűlése. (Helyeslés.)

Öt tehát a tekintetben, mert a törvény világosan rendel, hogy it Magyarország és társországai erbesenek, kéri a házat, hogy tekintetben jegyzőkönyvűl azon ajánlást kitéjezzon, remél, hogy Magyarország és társországainak ezen országgyűlése s a horvát-szlavon

A detective mosolygott, mintha ezt akarná mondani: — Mindenki azt hiszi, hogy jobban ért a dologhoz, mint én. — Ha én akarnám megkapni azt a nagy jutalmat, folytatlan, — először is apróra kikutatnám az elhunyt életmódját: hogy miéle ismeretségei voltak, a melyekről barátjai semmit sem tudtak, kikkel lehetett viszonya. Egyébiránt, őszintén akarok lenni önell szemben. Mr. Sharpe: tudom, hogy szegény barátom egy-két nappal halála előtt levelet kapott, a mely intelte, hogy vigyázzon magára bizonyos asszonynak a férje miatt. Többel ennél nem mondhatók. De úgy hiszem, ez is elég. — Ezt a vizsgálóbíró előtt kellett volna megmondania. — Az am, hogy a gonosztevőt idejekorán figyelmeztessem! . . . Most semmit sem gyanit, s könnyű lesz kinyomozni. — Érvénytelen olyan meggyőző volt, hogy Mr. Sharpe könyvtelen volt elfogadni. — Egyéb értesítés nem adhattam neki, így hát eltávozt, meg pedig az a meggyőződésem, hogy egy hét múlva fölvethi a gyilkos fejére kitűzött jutalmat. — Par napig semmit sem hallottam a dolog felöl, csak az a közönséges jelentést nem, hogy a rendörség már nyomom van. — Mikor Mr. Scharpeval ismét találkoztam, ez végkép el volt csügvedve. — Kutatlam, tapogatóztam mindentel, mondá, de a legeszkélyebb botránynak sem tudtam nyomára jutni, a mely Mr. Northwickra vonatkozhatnék. Azt kél bennem, hogy ön téved. — Nem tévedek, viszomám. A gyilkosság hasonlító következtetel is, az a, ki elkovette, alkalmasint most is Londonban van. — Mindennek azonban semmi haszna sem volt. A jutalomért soha senki sem jelentkezett, s szegény

Rolannak az esete

szaporította a föl nem fedezett s bűntelen megradt gyilkosság számat. Keresés idő múlva egy sokkal megdöbbentőbb tragédia merítette felédesbe az egészét, s csak azok, a kik közelebből voltak érdekelve, gondolták rá tovább is. — En minden lehető megtettem volt, s így nem maradt hátra egyéb, mint az, hogy szekrényembe zártam a titkoszót levélkét, azon tudnóve, hogy a vézget vagy a véletlen nem fogja ez egyszer előttem földörteni írójának a nevét. — Úgy vélekedtem, hogy az egész eljárás igen hiányos volt; mert azal az értesítéssel, a melyet Sharpnak adtam, legalább gyanúkat kellett volna támadni valakire. Bármennyire tiltkozta is szegény Róbert a maga szerelmi kalandjait, a rendőri ügyesség mégis nyomra kellett volna akadni. — Hiszen találkozásnak kellett lenni, s kellett lenni eszelöknek, a kik leveleket, úzeneteket hoztak-vittek, kellett lenni valakinek, a ki világságot deríthetett volna a dologra. Ez Sharpe meg sem bírta fölfedezni az általam gyanított szerelmi viszonyt! — Meg kell vallanom, hogy a mint az irást elzártam, én is hajlandó voltam egyetértetni azokkal a lapokkal, melyek detektive-rendszernék újászervezését sürgették.

Öt év telt el. — Fél lepte be Roland Northwicknak a hangját — s emléke alig nehány szívbén éll meg. — Ha neve olykor szóba jött, az emberek így szóltak: — Ah, igen, Roland Northwick! Ongyilkos volt, vagy úgy gyilkoltak meg — biz én már elfeledtem. — Rajtam kívül mindenki lemondott arról a feleletről, hogy a gyilkos még valaha bíróra kerül; de bennem erős volt a meggyőződés, hogy a szekrényben levő papíradarab előbb-utóbb törvény elé állítja a gonosztevőt.

(Folytatása következik.)

